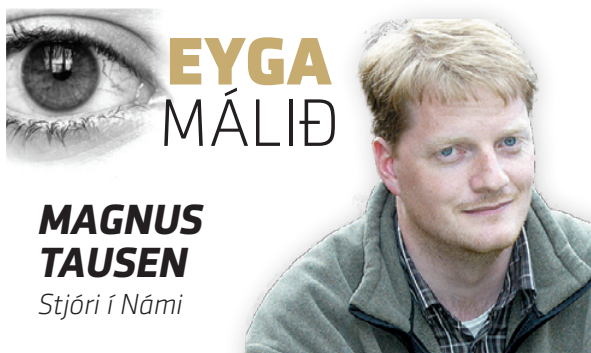

**MAGNUS
TAUSEN**

Stjóri í Námi

Neyðugt at vinna onkuntíð!

Síðan í 1985 hava Oggjaleikir verið fyriskipaðir. »The friendly games« hefur verið slagorðið hjá Oygjaleikunum, tí hugsanin var líka nógv vinalag sum kapping, tá ið alt byrjaði. Men sum frá er liðið, hava leikirnir ment seg ómetaliga nógv bæði í vavi og dygd, og ikki minst føroysku úrslitini, síðan Føroyar í 1987 vunnu sítt fyrsta gullheiðursmerki yvirhvur. Tað vóru flogbóltskvinnurnar, sum megnaðu tað.

Fyri føroyska ítrótt undir einum eru Oygjaleikirnir besti og størsti sýnisgluggin. Serliga tá ið hugsað verður um tær ítróttagreininir, sum fáa ikk so nógvá rúmd og umtalu dagliga. Í eina viku annaðhvørt ár kunnu næstan allar ítróttagreininir sleppa framat í miðlunum. Tá siggja og hoyra vit um judo, borðtennis, badminton, fimleik, bogaskjótning osfr. Vit siggja okkara bestu ímóti sínum javnlíkum frá øðrum smáum oygjjasamfeløgum. Og tað heilt serliga er, at vit hava møguleika at vinna. Tað hava vit annars næstan ongan tíð, tá ið okkara bestu skulu royna seg.

Fyri føroyska samleikan, hevur tað týðning, at okkurt bindur saman, tí tað er so ómetaliga nógv, sum skilir sundur, vísir tað seg. Hesa vikuna annaðhvørt ár, tá ið Oygjaleikir eru, halda vit hvørki við Hoydal ella Holm Johannesen. Tá halda vit við Føroyum, og vit fara bráðliga at vísa stóran áhuga í ítrótt, vit ongantíð hava sæð og enn minni roynt áður. Besta dømi um hetta, eg veit at siga frá, var tá ið leikirnir í 1999 á Gotlandi vóru av.

Afturkominn fall eg í prát við eldri konu í einum handli. Eg kendi ikki hana og hon heldur ikki meg, men hon segði mær, at hon ongantíð í lívinum hevði verið so spent. Hon hevði gingið og reikað um gólvið, tí frásøgnin frá kvinnufinaluni í flogbólti var so fangandi. Hon hevði ongantíð spælt flogbólt, men tað var líka mikið. Hon var spent, og hon var glað um úrslitið. At hugsa sær. Føroyar høvdu vunnið!

Síðan hesar leikurnar í 1999 hava føroysk kvinnulið í flogbólti staðið seg ómetaliga væl. Tær lærdu at vinna henda dagin í 99, og tað er lærdómur, ið er týðningarmikil at taka við sær og lata víðari til tey, sum taka við eftir teg. Sama kann verða sagt um aðrar ítróttagreininir, sum nú hava tikið seg so langt fram, at Oygjaleikir eru ikki longur ítróttaliga størsta avbjóðingin. Óført!

Í hesum døgum við nógvum at skeldast um á politiska leikvøllinum, kunnu vit fegnast um eitt gott kast, eitt plettskot, super smash ella hvat vit nú skulu kalla tað. Føroyar stuðla Oygjaleikum í 2013 við einari heilari millión krónum. Tað tryggjar, at nógvar ítróttagreininir fara at umboða Føroyar á Bermuda, og tað leggur lunnar undir sterkum føroyskum Oygjaleikabóði í 2017, 2019 ella nær ið tað verður. Greið politisk raðfesting, sum heilt víst fer at verða afturlønt fleirfalt.

Hetta ber boð um nýggj og margfeld føroysk ítróttabrøgd – kanska enntá á heimavølli um ikki so langa tíð. Tað skulu mangan nógv skeldaðu politikarar okkara rósast fyrí!

KJAK

Viðmerkingar og lesarabrøv til Sosialin skulu sendast til teldupostadressuna:
post@sosialurin.fo

Nú er nóg mikið tosað, **loyvið** nú monnum at fiska

Tá nýggja tingsetan byrjar á Ólavsøku, og tingfólk hava havt eina longri summarferiu enn flest onnur, eru ásetingar av fiskidøgum, út frá lógini um vinnuligan fiskiskap, eitt tað fyrsta, ið Tingið fer at viðgerða

**EIVÍN
JACOBSEN**

Løgtingsmaður

Og tað seinasta, ið verður viðgjørt, áðrenn Tingið fer til hús, eru broytingar í lógini um vinnuligan fiskiskap, og gjøld í samband við fiskiskap eftir makreli.

Tað er neyvan í nøkrum øðrum landi, at politiska skipanin/ parlamentíð byrjar sítt tingár við politiskum orðadrátti um, hvussu vit á bestan hátt gagnnýta okkara fiskatilfeingi. Og neyvan heldur enda tey tingárið við orðadrátti um, hvør skal sleppa at gagnnýta okkara tilfeingið.

Eg fari ikki heilt skeivur, tá eg sigi, at tann breiða semjan um okkara høvuðsvinnu hevur ikki verið tað, sum hevur eyðkent viðgerðina og endaligu semjuna av hesum týðningarmikla máli farnu árin. Søguliga hevur fiskivinnan, saman við alivinnuni og øðrum vinnum, verið súlan undir føroyska samfelagnum. Tí er tað sera týðningarmikið, at vit gagnnýta okkara tilfeingi á skilabestan hátt.

Um tað er okkara manglandi dugnaskapur at røkja

tilfeingið, ella tað er náttúran/ skapanarrverkið við øllum sínum ósvaraða loynidómum, ella ein blandingur av báðum tveimum, sum er orsøkin, skal verða ósagt. Men at nærur allir skipabólkar, sum eru í almanakkanum nú skulu fiska makrel, tí tað nærur ikki loysir seg at royna eftir øðrum fiskasløgum, skuldi fingið allar alarmklokkur at ringt. Tí kunnu vit verða samd um, at okkurt haltar í okkara høvuðsvinnu. Og tí er nú neyðugt við broytingum.

Hvat makrelfiskiskapinum viðvíkur skal ikki verða nøkur loyna, at eg eri ein av teimum, sum halda, at tað var skeivt ikki at brúka royndirnar í fjør í nógvi størri mun enn vit hava gjørt tað í ár. Er nøkur eftirmeting av, hvussu hesin fiskiskapur hepnadist? Vit tillutaðu okkum í fjør nakað tað sama sum í ár, 150.000 tons.

Royndir áttu at gjørt okkum klókari!

Av teimum 150 túsund tonsunum í fjør vórðu 20.000 tons seld um uppisøluna, sum gav landskassanum 70 mió

kr. Tað hevði eingin droymt um. Tá tað er sagt, so skal leggjast aftrat, at her vóru viðurskifti, sum vóru kappingaravlagandi. Men tað átti ikki at verið forðingin fyri, at vit viðgjørdu hesi viðurskifti og arbeiddu víðari út frá einum vinnuligum og liberalum sjónarmiði, sum vinnan hevði síni fingramerki á, og sum henda samgongan skuldi kunna borgað fyri.

Hvat sjálvum býtinum av makrelinum viðvíkur er tað ein longri søga, sum øll hava sína meing um, og sum vit kundu tosað sólina svarta um. Men skulu vit samanbera við grindabýti, so er ónøgdin stór, størri grindin er. Leggja 50 hvalir beinini, fáa øll upp í eina balju, og øll eru nøgd, men leggja 200 hvalir á sandinum, fáa tey tvær baljur, og flestu eru ónøgd. Eingin kann eta seg meir enn mettan.

Vit vita, at tey seinastu árin hevur verið ein ovurfisking. Vónandi fæst ein avtala ímillum strandalondini út frá einum lívfrøðiligum sjónarmiði. Hvat okkara partur verður eftir avtaluna, má tíðin vísa, men tann brennandi spurningurin verður, hvørjir skipabólkar skulu tá fiska?

At vit tilluta okkum so stóran part sum vit gera nú, skulu vit halda fast við. Men tað, sum kan verða óheppið er, um stórar ilgur verða gjørdar í skipabólkunum. Serliga í skipabólkunum, sum tradionelt ikki fiska uppi-sjóvarfisk.

Í lógini um vinnuligan fiskiskap stendur, at vit skulu tryggja besta samfelagsbúskaparliga íkasti frá fiskivinnuni, støðugar arbeiðis- og inntøkumøguleikar, og móguleikar fyri vinnuligum virkseimi um alt landið.

Tankin við dagsins lóggávu er, at veiðan (fólksins ogn) og arbeiðsorkan verða spjadd um alt landið, men hetta hevur eisini sínar vansar. Tað er týðningarmikið, at bæði skip og virki gagnnýta framleiðsluorkuna. Tað figgarliga úrslitið eigur altíð at víga mest.

Tá tað er sagt, og vit siggja, hvussu býtið er landafrøðiliga, sæst skjótt, at øki í landinum fara avstað við meginpartinum av kvotuni, meðan onnur ikki smyrja knívin. Hetta er ikki bara galdandi fyri makrelbýtið, men fyri fiskivinnuna í síni heild.

Hetta skal ikki skiljast í negativum týðningi fyri vinnuna, men meira sum ein politiskur trupulleiki, sum vit eiga at hava eina meining um. Hvussu ætla vit at mynda okkara samfelag komandi árin, um hetta verður gongdin? Verður talan um A og B øki? Eitt sindur óviðkomandi, hvat makrelbýtinum viðvíkur, og tó.

Nú er nóg mikið tosað á hesum sinni, loyvið nú monnum at fiska.